CRISTINA CALDERER

‘InfoK’, 25 anys informant els més menuts

L’informatiu infantil de 3Cat s’ha consolidat com un referent en el qual confien diàriament tant famílies com escoles

D’esquerra a dreta, Núria Solé; l’editor de *Newsround,* de la BBC, Lewis James; Manel Alias; Núria Vilanova, i Laia Servera.

Iker Mons _ L'Aiman, de deu anys, confia en l'*InfoK*. Mai falla en cap dia d'emissió. No es refia de les xarxes socials ni d'altres portals; diu que hi ha moltes *fake news* i que només quan l'informatiu infantil dona la notícia, ell queda satisfet. Està en les millors mans. Després de 25 anys de programa, la seva presentadora des del 2020, Núria Vilanova, confessa que la confiança dels joves espectadors és el millor regal que li poden fer arribar. "M'has posat la pell de gallina, Aiman. Aquestes paraules donen sentit a la nostra feina", gesticula la presentadora mentre li fa una abraçada. L'Aiman i doscents nens i nenes van tenir l'oportunitat de conèixer la conductora i el seu reporter més jove, l'Alaaddine Azzouzi, a la Universitat Autònoma de Barcelona, on el centre educatiu i la televisió pública van celebrar un congrés sobre els més de 4.300 programes de l'*InfoK*.

"De manera natural, els nens sempre pregunten per què. Per a mi és obvi que els has de poder contestar d'una manera adequada, amb les paraules adequades i amb les imatges adequades", diu Vilanova. L'objectiu de l'*InfoK* l'any 2001 era obrir la porta del món als infants per formar "ciutadans crítics amb arguments que puguin canviar coses". Actualment, la missió no ha variat ni una coma. "Ells tenen capacitat d'entendre el món. Un polític deia que els nens són ciutadans del futur. No, els nens són ciutadans del present. Ells han de tenir veu ja, des que comencen a parlar", reivindica Laia Servera, periodista i presentadora del programa entre el 2016 i el 2020.

La primera presentadora de l'*InfoK* fins a l'any 2003, Núria Solé, creu que era un deure que mereixien tenir, un programa "d'informació feta a mida". "Són ciutadans que viuen, que formen part de la societat", comparteix Solé. L'*InfoK* és una manera –reconeix– que tinguin "cada vegada més consciència crítica, que sàpiguen distingir entre una opinió i un fet i que sàpiguen moure's en la selva immensa que és aquest món actual".

Manel Alias, presentador entre els any 2003 i 2006, apunta a l'autenticitat d'un informatiu que no amaga i que explica tal com és la societat, que aporta reflexió i construeix un perquè al voltant d'un fet. Alias confessa que traslladar la complexitat del món a un públic al qual no està acostumat "és una feina exigent". "Ho és en general per als adults, i crec que per als nens encara més", afegeix el periodista. Per a ell l'*InfoK* ha estat una "molt bona escola de periodisme". Va ensenyar als quatre periodistes a tornar a mirar el món amb ulls de nen. "Hem intentat sostenir i mantenir al llarg del nostre pas per altres informatius d'adults la voluntat que les notícies no es donin per sabudes", confessa Solé, que fa més de deu anys que condueix el *TN Comarques*. "La portem molt endins del nostre ADN".

La Setmana Mundial de l'Alfabetització Mediàtica i Informacional, impulsada per la Unesco i les Nacions Unides, tanca aquest dissabte 31 d'octubre amb el compromís i la responsabilitat cap als joves i les xarxes. La mirada vira ara cap als informatius infantils, un format només explorat per una desena de televisions al món, com una eina per combatre la desinformació, fomentar el pensament crític i protegir la qualitat democràtica.

Un dels primers programes infantils, el *Newsround* de la BBC, amb prop de 55 anys a les espatlles, encara es planteja si ho està fent bé. El seu editor, Lewis James, assegura que hi ha "un debat al voltant de la desinformació, les xarxes socials i la confiança, tant al Regne Unit com a Catalunya amb l'*InfoK*". "Tant per als adults com per als infants, és difícil saber de quina font d'informació refiar-se", lamenta el periodista anglès, que reitera la importància dels informatius infantils. "Al cap i a la fi, els joves trobaran les notícies per altres canals". La professora de la UAB i impulsora del congrés Marta Narberhaus considera l'*InfoK* com una *rara avis* imprescindible davant d'un panorama "on aquest tipus de continguts són escassos i sovint fràgils". Informar la infància és "visibilitzar realitats que sovint queden fora de l'agenda mediàtica convencional", defensa la professora.

"De vegades els infants tenen més por si només reben una part de la informació; és més probable que s'angoixin"

LA MALDAT HUMANA, IMPOSSIBLE D'EXPLICAR

Servera descriu l'*InfoK* com un espai d'honestedat. "Érem els primers a ser conscients que no ho sabíem tot". "El llenguatge és molt poderós, i si va acompanyat d'una imatge curosa, crec que tot es pot entendre. Saps l'única cosa que ens costava molt explicar? La maldat humana, perquè és molt gratuïta", confessa. La guerra civil a Síria –que va provocar 7,2 milions de desplaçats interns i 4,8 milions de refugiats fora del país– va suposar un punt d'inflexió quan es va descobrir l'ús d'armes químiques en els bombardejos. L'*InfoK* es va plantejar com explicar la crueltat d'uns fets prohibits per la Convenció de Ginebra. "Fins i tot en la guerra, que és un espai de màxim caos i controvèrsia, hi ha d'haver unes regles, fins i tot aquí hi ha d'haver una ètica", explicaven.

"Si tu només expliques que han mort molts nens perquè s'han utilitzat unes armes que són una merda, generes el sentiment de tristor i impotència. Ostres, explicant la Convenció de Ginebra potser generes, a més a més, indignació. La indignació és més activa. La indignació et propulsa", reivindica la periodista. Després d'aquell informatiu, a la redacció van arribar moltes cartes de molts nens dient "Jo de gran vull treballar a l'ONU, perquè jo no vull que això es torni a repetir".

"De vegades els infants tenen més por si només reben una part de la informació; és més probable que s'angoixin", proclama James. Els nens tenen

FOTOS: 3CAT

1. L'equip de l'*Info-k* de l'any 2011.
2. Núria Vilanova, presentadora actual del format.
3. Programa especial amb motiu del Dia Mundial de la Infància.
4. Fotograma d'un dels reportatges emesos a l'informatiu sobre Carnestoltes.

dret fins i tot a "saber, processar i entendre" els fets més desagradables. "Es tracta que els infants tinguin aquesta finestra al món per poder entendre'l", reitera l'editor de la BBC, que cita l'atemptat terrorista del Manchester Arena al concert d'Ariana Grande o les Torres Bessones. "Va passar al migdia, cap a les dues, i a les set teníem l'informatiu. Ens va tocar explicar-ho. Podies dir «No, no ho expliquem perquè és molt dur; hi havia gent que saltava de les Torres Bessones!» Però ho sabran igualment i es preguntaran: "Quan jo pugi a un avió, es pot estimbar contra unes torres?" Calia deixar clar que és notícia precisament perquè és extraordinari", reflexiona Alias. "Quan hi va haver la guerra d'Ucraïna, els nens preguntaven: per què hi ha guerres? No poden entendre que els humans ens barallem. Llavors jo també em vaig preguntar per què hi ha guerres", confessa Vilanova.

UNA LLIÇÓ PER ALS INFANTS

Els *influencers* a TikTok, la desinformació i les *fake news* són l'antítesi de l'*InfoK*. El Jofre, igual que l'Aiman, confia en l'*InfoK*. De fet, també en aquest diari. "La nostra mestra [la professora Olga Zurita, de l'Escola Bellaterra] ens va portar una notícia del diari ARA sobre el fet que la Sagrada Família s'havia esquerdat. Ens va deixar pistes per veure que era una notícia manipulada: les pàgines no estaven numerades i la lletra no era la mateixa!", exclama orgullós el Jofre. L'exercici simbòlic, ara penjat al suro de l'aula, pretenia demostrar que cal anar molt amb compte amb allò que veiem a les xarxes. Ara més que mai, alerta Vilanova, per la intel·ligència artificial. "Han portat el debat a casa, tots, per parlar-ne amb les famílies. Ho tenien molt elaborat –expressa Zurita–. Al final vam entendre que és molt fàcil que qualsevol sàpiga fer-ho", s'hi afegeix la Irati, de la mateixa classe.

Vilanova defensa una educació mediàtica per als infants, perquè aprenguin els conceptes que han alterat el panorama informatiu. "El més important és la tasca amb les escoles, que aprenguin a veure la realitat i facin preguntes", conclou la periodista, envoltada d'una allau de joves ciutadans que li demanen un autògraf.

